

מחקר חדש: תרופות לפריות מעלות הסיכון לסרטן הרחם

החוקרים הישראליים מהדסה מצאו קשר בין נטילת תרופות לעידוד הביוץ, ובעיקר בתרופה הנפוצה איקקלומין, לבין סרטן הרחם

ליתר ביטחון

עוברת טיפולים? הקפידו על מעקב

שגשוג של תאי סרטן השד. כמו כן, הוכח קשר ברור בין השיפה ארוכת טווח להורמונים נקביים לבין הגדלת הסכנה להתפתחות של סרטן השד.

יצוין כי בשנים האחרונות פורסמו מספר מחקרים שבחנו את הקשר בין טיפולי פוריות שונים לסרטן השד, אולם תוצאותיהם היו סותרות. חלק מהמחקרים לא מצאו קשר כזה, בעוד אחרים גילו קשר חלקי, בעיקר בקבוצות מסוימות של מטופלות.

ככלל, גורמים שמעלים את הסיכון להיפתחות המחלה הם: גיל מוקדם של הופעת הווסת הראשונה, הריון ראשון מעל גיל 30, אי הנקת הילדים וקבלת טיפול הורמונאלי חלופי לגיל המעבר.

בישראל נערכים מדי שנה עשרות אלפי טיפולי הפריה לזוגות שסובלים מאי פיריון. במשרד הבריאות אין נתונים מדויקים לגבי המספר המדויק, אולם ההערכה היא כי מספר הנשים שעוברות טיפולי הפריה חוץ גופית מגיע לכ-16 אלף נשים בשנה ויותר. החוקרים שערכו את שני המחקרים קבעו כי אין הצדקה להימנע מקבלת הטיפולים במקרה הצורך, אולם נשים שעוברות טיפולים כאלה צריכות להיות במעקב קפדני וממושך לגילוי מוקדם של המחלה.

מאת שרית רוזנבלום, כתבתנו לענייני בריאות

למחקר הישראלי הנוכחי שהושקף קשר אפשרי בין שימוש בתרופות להגברת הביוץ לעלייה בשכיחות סרטן הרחם קדמו למעשה מחקרים נוספים בנוגע לסוגי סרטן אחרים. בשנים האחרונות נקשרו טיפולי פוריות הורמונאליים לעלייה בסיכון לתחלואה בסרטן באופן כללי, ובפרט בסרטן השד.

שני מחקרים שנערכו בשנים האחרונות בישראל מגלים כי נשים שעוברות טיפולי הפריה חוץ גופית (הפריית מבחנה) נמצאות בסיכון מוגבר לפתח סרטן שד. שני המחקרים מצביעים על כך שנשים שעברו את הטיפולים הללו מצויות בסיכון גבוה בעשרות אחוזים לפתח את המחלה הקשה, בהשוואה לנשים שלא עברו טיפולים כאלה. עוד נמצא כי גיל הופעת המחלה אצל נשים שעברו טיפולי הפריה חוץ גופית נמוך משמעותית בכ-15 שנים בהשוואה לגיל הממוצע לתחלואה בה באוכלוסייה הכללית.

הקשר בין הטיפולים לבין הסרטן עשוי להיות נעוץ בעובדה שהתפתחות סרטן השד קשורה במספר גורמי סיכון על רקע הורמונאלי. הורמון המין הנשי, אסטרוגן, מעודד

בריאותיות מסוכנות של טיפולי הפריה. החוקרים, מבית הספר לבריאות הציבור של הרסה, עקבו אחר 15,030 נשים שילדו בין השנים 1974 ל-1976. מתוך 567 נשים שנטלו תרופות להגברת הביוץ 5 פיתחו סרטן הרחם – מספר הגבוה פי שלושה ממספרן בקבוצה שלא קיבלה את התרופות בהן מדובר. עבור נשים שקיבלו איקקלומין היה הסיכון גבוה פי ארבעה מנשים שלא נטלו את התרופה.

עוד עולה מהמחקר כי הקשר בין הטיפול בתרופות להגברת הפריה המוחלה היה כולט במיוחד בקרב נשים שנטלו אותן במשך תקופה ארוכה משנה עד שנה. כמו כן, נצפתה עלייה קטנה אך משמעותית מבחינה סטטיסטית במספר מקרי סרטן המלנומה וסרטן מערכת הלימפה בקבוצת הנשים שטופלו בתרופה. לא נצפה קשר בין השימוש בתרופות לבין סרטן השחלות.

"המחקר שלנו מעלה את הצורך בביצוע מחקרים נוספים שיאששו את הממצאים הראשוניים שלנו, בנושא הקשר בין תרופות להגברת הפוריות לסרטן הרחם", אמרה ד"ר רונית קלדרון-מרגלית מבית הספר לבריאות הציבור של הרסה והאוניברסיטה העברית. שעמדה בראש צוות החוקרים. "אם יאושש הקשר הזה בעתיד יהיה צורך בביצוע מעקב קפדני אחרי נשים שעברו טיפולים כאלה על מנת לאתר נשים שמפתחות את המחלה מוקדם ככל האפשר".

ד"ר קלדרון-מרגלית הוסיפה כי "אין ספק שבמדינה שהיא כל כך ליבראלית במתן טיפולי פוריות חובה להקים מרשם מסודר של הטיפולים והנשים שעוברות אותן על מנת שניתן יהיה לערוך מחקר מדעי מסודר ולהסיק מסקנות לגבי השלכותיהן של הטיפולים הללו. על ידי כך יתאפשר מצד אחד לזוגות שמתקשים בכך להביא ילדים לעולם, ומצד שני לא יפגעו בבריאות הנשים שעוברות אותם".

מאת שרית רוזנבלום, כתבתנו לענייני בריאות

שימוש בתרופות נגד בעיות פוריות, ובדיוק בתרופה הנפוצה איקקלומין, מעלה את הסיכון לפתח את סרטן הרחם כעבור שנים – כך עולה ממחקר ישראלי חדש וראשון מסוגו שנערך בבית החולים הדסה בירושלים.

כבר יותר מ-40 שנה משתמשות מאות אלפי נשים בישראל בתרופות להגברת הביוץ ובהן באיקקלומין. האיקקלומין משמשת לתיקון הפריות בעת ביוץ ולעידוד הפיריון על ידי כך שהיא מעניידת הפרשת הורמונים הגורמים להבשלת מספר רב של ביציות. הטיפול באיקקלומין שכיח מאוד בקרב נשים המתקשות להרות באופן טבעי והוא ניתן כטיפול ראשון לנשים שסובלות ממיעוט ביציות או שאינן מבייצות כלל.

בשנים האחרונות פורסמו מספר מחקרים שמקשרים בין טיפולי פיריון לעלייה בסיכון לתחלואה בסרטן השד (ראו מסגרת). הנושא אומנם עדיין שנוי במחלוקת בין המומחים וטרם זכה להסכמה רפואית, אולם כיום מסכימים חלק ניכר מהרופאים כי נשים שעוברות טיפולי פיריון צריכות להיות במעקב לגילוי מוקדם של מחלות הסרטן.

מחקר ישראלי חדש, שמתפרסם כעת, מחזק את החששות באשר להשלכות

(צילום: אינדקס אופן)